

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Hebdomas Patientiæ Sive Methodus Facilis Totam
Septimanam Inter Omnes Fortunæ, Ac Vitæ, Coeterosque
Causas Humanas In Sancta Quietè, Pace, Et Patientia
Transigendi Ex Consideratione, Imitatione Et ...**

Dietmer, Georg

Moguntiaë, 1674

Dies Jovis. Attendite, & videte si est dolor sunt dolor meus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46586)

Certe scio, quid faciam, vel ibi sine cessatione, & intermissione, cum clamore & lacrymis tuis pedibus provolutus postulabo, clamabo, ero nimium importunus, & hæc mihi tribues; vel si me percusseris, ut recedem, stabo tamen & tua sustinebo flagella, donec ero undique vulneratus. Si autem sine percussione blandiri volueris, perseverabo constans, & tua recipiam blandimenta, & ipsæ blanditiæ cor meum vulnerabunt amore; si autem ne quidquam dixeris, tunc cor meum vulnerabitur tristitiâ, & dolore, & sic sine vulnere non recedam.

DIES JOVIS.

Attendite, & videte si est dolor
sunt dolor meus.

CAPUT I.

Magitudo Mariani doloris consideratur ex eo, quod sit Regina Martyrum.

Non defuerunt Parthenophile, iique graves authores, qui Matrem tuam sanctissimam Virginem corporali gladio

gladio verè Martyrem interiisse affirmarent. Ita enim quosdam sensisse refert Isidorus *lib. de vita & morte SS.* cap. 68. S. item Ambros. & Beda *in cap. 2. Luca.* Timotheus autem Presbyter Hierosoly: *in oratione de Simeone*, citatus à *Metaphrasæ*, eandem sententiam refert, breviterque sequentibus verbis refutat: *Hinc nonnulli existimarunt Domini Matrem gladio morte affectam, finem accepisse Martyrii, propterea quod dixerit Simeon: Tuam quoque ipsius animam pertransibit gladius. Non ita autem habet: ferreus enim gladius corpus dividit, non dissecat animam. Quo fit ut intemerata & sanctissima Virgo, hucusque sit immortalis propterea quod qui in ea habitavit, eam traduxerit in loca in quibus est assumpta. Quæ ultima verba Timothei eam videntur insinuare sententiam, quæ olim astruebat, Virginem Matrem omnino mortuam non fuisse, sed vivam in cælum transportatam. quò etiam inclinare videtur Epiphanius *hæresi 78.* his verbis: *Ego non audeo dicere, scilicet fuisse mortuam, sed silentium mihi impero. Verum Dominam nostram**

nostram & corporaliter obiisse, & sine profusione sanguinis, communis est sensus, & Ecclesie traditio. Docentq; gravissimi quique P.P. ac Theologi; opus enim erat, ut moriendo Mater assimilaretur filio, & ut luculentius constaret, eam esse passibili corpore præditam, non verò materiâ quadam cœlesti, ut aliqui commenti sunt. *V. S. Thom. in 3. diâ. 4. q. 2. a. 1.* Unde & S. Paulinus epist. 58. ad August. sic scribit: *Nec Mariam beatissimam usq; legimus occisam, ut de corporali gladio Sanguis ille Simeon ei futuram passionem prophetaffe videatur.* Concors nihilominus SS. Patrum est sensus, beatissimam Virginem non modo Martyrem fuisse, sed insuper per quantam excellentiam, ut jure quodam merito plura pertulisse supplicia censenda sit, quam reliqui simul omnes, ex quo & à SS. Doctoribus, & catholica Ecclesia *Martyr Martyrum & Regina Martyrum* appellatur, & invocatur: Ex quibus rursus ingentissima & intensissima dolorum Marianorum magnitudo, ac vehementia patet.

telcit.

tescit. Testatur illud imprimis S. Anselmus *de excell. V. cap. 5.* his verbis: *Dolor Virginis major fuit omnibus doloribus, quidquid enim crudelitatis inflatum est corporibus Martyrum, leve fuit, aut potius nihil, comparatione tuæ passionis; (Virginem alloquitur) quæ nimirum sua immensitate transfixit cuncta penetralia tua, tuique benignissimi cordis intima. Et utique pia Domina non crediderim potuisse te ullo pacto, stimulos tanti cruciatus, quin vitam amitteres, sustinere; nisi ipse Spiritus vitæ dulcissimi filii tui pro quo moriente conquerebaris, Et tantopere torquebaris, te confortaret. Testatur Amadæus *hom. 5. de laud. Vng. Gloriosæ pectus altissimo pietatis jaculo confossum, extremas spirabat inter angustias, hausit poculum amarum ipsa morte, Et quod hominum genus ferre non posset, adjuta divino munere fœmina valuit sustinere, vicit sexum, vicit hominem. Testatur Richard. à S. Laurent. lib. 3. de laud. V. Ipsa fuit Martyr in anima, Et gladius doloris, qui pertransivit animam ejus, in unigeniti passione pro amarissimo ei Martyrio computatur. Voluit siquidem filius, ut omnium Sanctorum speciositati**

sitati participaret Mater sua, imo universam
 sanctorum pulchritudinem excederet; Et sic-
 ut appellatur virgo Virginum, ita & Martyr
 Mar. yrum debet appellari; quia quidquid in
 Virgine operabatur, novum erat, sicut prædi-
 xerat Ierem. 31. creavit Dominus novum su-
 per terram. Testatur Bernardus serm.
 Signum magnum: Tuam animam pertransit
 vis doloris, ut plusquam Martyrem, non im-
 merito prædicemus, in qua nimirum corporeæ
 sensum passionis excefferit compassionis affe-
 ctus. Testatur S. Hieronym. vel So-
 phronius, ut alii volunt, serm. de assump.
 Quia spiritualiter, & caro ejus passa est gla-
 dio passionis Christi, plusquam Martyr fuit.
 Testatur S. Ildephonsus serm. 2. de as-
 sump. Quod si gladius usq; ad animam perve-
 nit, quando ad crucem stetit fugientibus
 Apostolis, cum videret Dominum pendentem,
 etiam plusquam Martyr fuit, quia in animo
 non minus amoris, quam meroris, est intus
 gladio vulnerata. Testatur idipsum piis-
 simus Guilielmus in cap. 3. cant. Illustre
 ejus (Virginis Deiparæ) Martyrium à
 Prophetante Simeone evidenter insinuaturn
 fuit, cum loquens de filio diceret: Tuam ipsi-

in animam doloris gladius pertransibit. plane
 gladius acutissimus dolor Dominicæ passionis a-
 nimã piæ Matris penetrans, atq; trans verberas
 eam spiritualiter commori filio fecit Martyres
 alii fuere moriendo pro Christo, hæc commoriendo
 Martyr fuit, & commartyr Christi, illorum
 corporale, Matris spirituale, & proinde
 præstantius Martyrium fuit. Plus est esse com-
 martyrem Christi, quam Martyrem Christi,
 Martyres suo, hoc est hominum sanguine, sed
 Maria filii, hoc est Dei sanguine intus rube-
 bat. Testatur Richard. de med. villa
 in 3. di. 33. a. 7. q. 4. Licet ipsa benedi-
 cta Virgo non fuit corporaliter martyrizata,
 tamen tanta pœna & anxietas eam cruciavit
 tempore passionis filii sui, quod fuit plusquam
 Martyr. Testatur demum Salvator
 noster, quem Matri suæ loquentem in-
 ducit S. Brigita lib. I. revelat cap. 56. his
 verbis: Testimonium perhibeo tibi, quia in
 passione mea fuisti plusquam martyr. Præ-
 dixerat idipsum Prophetans Joël 2.
 cum dicit: sol vertetur in tenebras, &
 luna in sanguinem, sol enim justitiæ Je-
 sus vere in passione sua versus est in te-
 nebras, Et luna Maria versa est in san-
 guinem

guinem per vehementiam compassio-
nis. Hic tu mi Parthenophile recogi-
ta crudelissima Martyrum tormenta,
considera laniationes, expende rogos,
cruces, & catastas; revoca in mentem,
quæ jam suo tempore scribebat Vas
Electionis Paulus *Hebr. 9.* ludibria, &
verbera experti, insuper vincula, &
carceres. lapidati sunt, secti sunt, tenta-
ti sunt, in occisione gladii mortui sunt;
circumierunt in melotis, in pellibus ca-
prinis, egentes, angustiati, afflicti &c.
recogita Machabæorum sartagine, &
impias membrorum mutilationes: Pe-
tri & Andreæ cruces; Bartholomæi vi-
vi excoriationem; meditare lapides
Stephani: carbones Laurentii; gladios
Jacobi & Pauli; feras Ignatii, ac Teclæ;
considera præcipitia montium: fove-
as squalore, horroreque plenissimas,
subterraneos carceres, & non jam sex-
centa, sed millena mortis, necisque
supplicia, quibus invicti Christi pug-
iles mactati sunt, & interempti, tanta
crudelitatis specie, ac tyrannide, ut vel
attentius reminiscenti capilli insurgant

H

&

& horreant: Et tamen his omnibus graviora tulit, pertulitque in animo Virgo Mater tormenta & supplicia. peribant illi subinde momento unico gladii ictu trucidati; alii ad horam urebantur, & assabantur ignibus, alii inedia unius hebdomadis morti tradebantur; ast Mariæ Martyrium longissimum existit, statim enim quo effecta est Mater Dei, cognovit se illius filii Matrem, qui pati, qui crucifigi, qui que tam atroci morte mori pro peccatoribus debebat, adeo ut singulis horis, ac momentis filii sui Christi mortem intueretur; quod hisce verbis exponit S. Brigitta: *Vide Novar. in umbra 484. Melius quam prophete præscivit filii sui passionem, ideo eum laetans, cogitabat quod felle & aceto esset potandus in cruce: quando eum manibus gestabat, videbatur illi quod crucis brachiis esset confixus; quando dormiebat, cogitabat mortuum ex cruce depositum; quando osculabatur, Judæ osculum cogitabat; quando fasciis involvebat, funes cogitabat, quibus ligandus ab impiis carnificibus; quando manu ducebat, ducendum ad tribunalia, ut impiis iudiciis sistere.*

stere-

sterneretur. commorabatur igitur inter
 ubera Matris jam tum in infantia, velut
 myrrhæ fasciculus Jesus ob passionis a-
 maritudinem; quod præclare adver-
 tens Rupertus lib. 1. in cant. Virginem
 ita loquentem inducit: Nolite solam at-
 tendere horam, vel diem illam, in qua vidi ta-
 lem dilectum ab impiis comprehensum male
 tractari, illud spinis coronari, flagellari, cru-
 cifigi, felle & aceto potari, lanceari, mori, &
 sepeliri, nam tunc quidem gladius animam
 meam pertransiuit, sed antequam sic pertran-
 siret, longum per me transitum fecit; Prophe-
 tissa namque eram, & ex quo Mater ejus facta
 sum, scivi eum ista passurum. cum igitur talem
 filium in sinu meo foverem, ulnis gestarem,
 uberibus lactarem, & talem ejus futuram mor-
 tem præ oculis haberem, qualem, quantam,
 quamque prolixam me putatis materni doloris
 pertulisse passionem? hoc est quod dicit: fasci-
 culus myrrhæ dilectus meus mihi, inter ubera
 mea commorabitur. De hac insuper Vir-
 gine sponsus ait cant. 7. Come capitis tui
 sicut purpura regis iuncta canalibus. Quò
 hoc tendit, inquis Parthenophile? An-
 ne Virgo ascititiis capillos tingebat

coloribus? an vero unguentis infectos reddebat? ne hoc tibi persuadeas velim, modestius sese gerebat Domina nostra; quia verò assidua cogitatione Christi filii sui cruciatus, tormenta, & passionem animo versabat, hinc Virgineæ cogitationes ruborem referebant, & purpuram redolebant; hinc Guilielmus: *Quot vulnera filius accipiebat in carne, tot pia mater accipiebat in corde. Rubebat caro filii sanguine passionis, rubebant maternæ illæ cogitationes ut ita dicam sanguine compassionis, bene ergo illi dicitur: comæ capitis tui sunt purpura regis; consentit Guilielmo Hailgrinus, qui hæc verba exponens ait: Sensus est, mens tua prudenter circumcisa, & cogitationes tuæ tinctæ in sanguine Dominicæ passionis, sic affectæ semper fuerunt, quasi recenter viderent sanguinem de vulneribus profluentem. Idem Cardinalis in cap. 7. cant. ad illa verba: Et ubera tua botrus, ita scribit: Ubera botris assimilata sunt, in quo mirabilis prærogativa merendi monstratur in Virgine, quæ non minus meruit fundendo lac de uberibus suis ad filii nutrimentum, quam Martyres, qui per botros figurantur*

antur

*xantur, meruerunt fundendo sanguinem suum
 in Martyrio &c. Neque solum affli-
 ctissima Mater hæc filii sui tormenta
 considerabat, antequam infligeren-
 tur, cogitabat vel maxime etiam post-
 quam ad Patrem abiisset, nam teste Lu-
 cio Dexterò in Chonic. anno Christi 37.
 Beata Virgo individuo comite Joanne filio
 suo frequentissimè loca sacræ passionis, & re-
 surrectionis filii sui inuisit. neque aliud sua-
 det pietas, vel singularis in dilectum
 suum amor. Hæc meditare Partheno-
 phile, & plange, dicque cum Bernard.
 de lam. B. V. Utinam Virgo dolor ille sic
 quotidie inhaereret visceribus meis, sicut inhae-
 sit tum tuis! Altera deinde ratio doloro-
 sæ Virginis nostræ Martyrium reliquo-
 rum Martyrum arcerbius fuisse, desu-
 mitur ex eo, quod ut bene S. Bernardus
 loquitur *serm. signum magnum. in Virgi-
 ne fuerit Martyrium cordis, in aliis dun-
 taxat supplicium carnis, ubi vi nimia
 sensus facile obtunditur, qui vero in
 corde, animove residet, facile in im-
 mensum solet excrecere. hinc rursus
 D. Bernardus *serm. 4. in cœna Dom. lo-***

quens de dolore, quem Domina pertu-
lit audiens illa verba : *Deus meus, Deus
meus, quare me dereliquisti?* sic Christum
affatur : *in isto modico Domina mea, Ma-
ter, Virgo incorrupta, Virgo intemerata, Virgo
ante partum, Virgo post partum, Mater tuâ,
imo Martyr tua, Martyr non ferro carnisficiis,
sed acerbo dolore cordis, quam amarè flebat,
quam amarè dolebat.* comprobatur autem
hoc ipsum Philosophica ratio, dolor si-
quidem passionis oritur à læsione car-
nis, cum perceptione sensus, & redun-
dat in animam : dolor vero compassio-
nis oritur, & incipit in anima, & redun-
dat in sensum & carnem ; quanto igitur
anima est potentior, & magis domi-
nans super carnem, & caro delicatior,
magisque subiecta animæ, tanto ma-
jore cum redundantia, & dolor ma-
jor est, qui incipit ab animâ, quam ille
qui incipit à carne. quæ in dolorosa
Matre nostra omnium perfectissimè con-
tingerunt. quod totum confirmat Alex-
and. de Ales super Psal. 88. referens ver-
ba Hieronym. vel Sophronii *serm. de as-
sump. V. Alii sancti passi sunt pro Christo*

in carne, sed B. Virgo in ea parte sui passa est,
quæ immortalis habetur; & ideo, ut verum
satear, quia spiritualiter, & atrocius passa est
gladio passionis, plus quam Martyr fuit. Ac-
cedit insuper tertia ratio: Marty-
res scilicet reliqui in carne patiebantur
refractaria, noxia, sæpe peccatis vitia-
ta, & odio digna, quæque pugnabat ad-
versus spiritum, hinc vel ipsi persæpe
acerbis eam multabant cruciatibus,
coniiciebant in ignes, equales eos deside-
rabant pro ea dilaceranda; ast Virgo
torquebatur in innocentissimo Christi
corpore, quod nulli noxæ unquam sub-
ditum, ipsoque artifice S. Spiritu for-
matum fuerat, omni honore, amoreque
dignissimo, quodque ipsa piissima Ma-
ter omni obsequio, benevolentiaque
annis compluribus foverat. Præterea
dolor ejusque acerbitas in Martyriis
aliorum causabatur à natura, ob separa-
tionem corporis & animæ. Dolor au-
tem Virginis non solum à natura, sed
insuper à gratia causabatur; porrò
quanta est unio, tantus est amor, & è
contra; Matris autem & filii unio erat

& naturæ & simul gratiæ maxima, quæ
intercedere poterat, unde ex unione
maximus amor, & ex amore par cor-
respondens dolor. Maximus est amor
Seraphinorum in Deum, sed ex sola
gratia, at Deiparæ amor in Christum
primo ex gratia erat longe major, &
insuper ex natura, unde coniice Parthe-
nophile, num quispiam tantos dolores
digne æstimaverit? Nolim etiam præ-
terire aliam causam, quæ bene per-
pensa non mediocriter Domini nostræ
mæstissimæ dolores Martyrum suppli-
ciis exhibet graviores; fortissimi enim
illi pugiles, quo majori Charitatis in-
cendio in Deum flagrabant, eo leviori
sensu tormenta percipiebant; at quo
Virginis in Christum amor erat arden-
tior, & doloris magnitudo intensior; ut
enim leve est, quid pati ejus amore,
quem impense diligis; ita supra mo-
dum grave aspicere cum extrema tole-
rantem, quem tenerrime diligis. Ibat
glorianter, lætissimoque vultu ad carce-
res Agatha, quia Jesum diligebat; S. S.
Marcus & Marcellianus ad stipitem
alliga-

alligati, pedibus clavis confixi, hilari voce canebant: *Nunquam tam jucunde epulati sumus, quam hæc libenter Jesu Christi causâ perferimus.* Tiburtius candentes, prunas nudis pedibus à Fabiano iudice premere iussus, exclamabat in gaudio exultans: *prunæ mihi flores videntur.* S. Theodorus cum suspensus torqueretur, tanta lætitia cordis perfundebatur, ut ægre concederet ex illo se cruciatu extrahi, eo quod Angelus pulcherrimi juvenis specie aqua limpidissima plagarum loca lavaret, cœlestique linteo detergeret. Innumera hujusmodi exempla tum scriptores veteres, tum recentiores in monumentis præsertim Japonicæ, novellæque Ecclesiæ commemorant. Verum longe aliter contigit in Maria, cujus charitatis magnitudo dolorem pari proportione accendebat; sicut enim Martyribus dulce erat, pro eo quem sic diligebant dura pati, & aspera, ita acerbissimum erat Virgini, quem summe diligebat in tantis tormentis exinanitum contueri. Complures suppeterent rationes Partheno-

H 5

phile,

phile, quibus monstrari posset Dominam nostram plus omnibus Martyribus doloris exhausisse: ut quod nullus Martyrum tanti vitam propriam æstimaverit, quanti Virgo Innocentissimi sui filii vitam, & salutem. sufferebant Martyres tormenta amore Jesu omni amore, cultu ac victima dignissimi; Verum cui bono tormenta Christi, quibus Mater æquè affligebatur ac propriis? certe non alterius, nisi peccatorum, hominum omni odio, pœnâ, ac morte dignissimorum. Patet præterea assertio nostra, ut loquuntur Theologi, à posteriori, collata siquidem dolorosæ Dominæ nostræ merces major, quam cæteris Martyribus; majores quoq; dolores ipsius commonstrat; illam enim reginam Martyrum triumphans conspicit Ecclesia, & militans veneratur non uno duntaxat per anni decursum die, prout cæteris cultum exhibere consuevit, sed quot hebdomadis diem sabbathinum ejus memorandis doloribus consecravit. Statueram hoc loco huic dissertationi finem imponere Parthenophi-

nophile, nisi in devotissimo Virginis filio Joanne Carthagena, alia præterea occurrisset ratio, genio tuo, ut spero, non omnino disconveniens: Excessit itaque acerbitas dolorum Virginis, omnium Martyrum dolores, eo quod cruciatus instrumentum quo anima Dominae perfossa fuit, reliquorum instrumenta Martyrum crudelitate superaret; tanto enim mors terribilior redditur, quanto instrumentum mortis horribilius est. hinc qui igne cremantur fortius certamen sustinent, quam qui aquis suffocantur. Qui variis sagittis confodiuntur, acerbiores sustinent mortem, quam qui solo laqueo vitam finiunt. Vide ergo Parthenophile, vide sis instrumenta quibus sancti Martyres vitam posuerunt; revoca in memoriam lapides Stephani; intuere enses jugulantes Apostolum gentium; contemplantur cultros excoriantes Bartholomæum; attende assantes prunas, & craticulam Laurentii; Audi rugientes Leones & trucidantes Ignatium; pectines dilaniantes Virgines; aliaque prope

innumera suppliciorum tormenta, quæ ad excruciosos Christi pugiles orcus excogitavit; ipsa tamen omnia longe inferiora sunt, si comparentur cum iis, quibus Virgo excruciosa est instrumentis passionis, quæ alia non fuerunt, quam ipsa dilectissimi filii passio, sive ut melius dicam, ipsius Christi Servatoris cruce atrocissima interempti, summi, maximique dolores, qui omnes medullas ossium, & intimum penetrale cordis sanctissimæ Virginis penetrarunt. Atque hinc est, quod sicut aliorum Martyrum sacris imaginibus appingi assolent passionis suæ instrumenta; aliud Beatissimæ Matri, seu dolorosæ Virgini insigne doloris non apponatur, quam filius gremio exceptus, aut è trabe sanctæ crucis suspensus. Consideres ista velim Parthenophile, facileque animum tuum ad veram patientiam in adversis exemplo Virginis comparabis, si tamen, ut jactas, eam syncerè diligis, ac imitari contendas.

CAPUT II.

*Amare dolorosæ Virginis labores manuum,
frigus, æstus, procellæ. cæteræq; aëris inju-
riæ patienti animo perferenda.*

NUllus dubito Parthenophile, quin
& tu pro singulari tua in Virginem
dolorosam, & afflictissimam Matrem
tuam devotione, Martyrii cujusdam
subeundi desiderio tenearis. laudo ani-
mos; ut autem verum fatear, nescio quo
potissimum in numero Martyrum sis
collocandus; metuis enim ignes, metu-
is frigus, times gladios, formidas ro-
gos, fugis cruces, horres catastas, refu-
gis acinaces, & demum, quodnam pas-
sionis instrumentum benigniore vultu
intueris? fors ex eorum numero esse
peroptas: qui quidem ea tormenta li-
bentes, volentesque subierunt, quæ
quantum ex ipsis erat, paratam mini-
tabantur mortem, quamque propediem
intulissent, nisi divinitus vim suam ex-
erere prohibita fuissent? Verum me-
tuo num & tantum tibi sit animi; quid
enim si non solum labiis tuis apponi

H 7

fineret

fineret passionis suæ calicem Christus, sed & omnino ut ebiberes præciperet, vel permetteret? credo itaque te libentius cum S. Evangelista Joanne ex ardentis olei, picisque balneo illæsum egresum meditari, quam incerti eventus introitum. Ut ut sit, multum profecto mihi de tua virtute, & amore imitandi dolorosam Virginem, persuadeo; unde saltem illud de Te præsumo, omnino alere te internam Martyrii voluntatem: quæ, ut docet Martinus de Magistris sola, etiam sine admotis tormentis, ad laureolam eam consequendam sufficit; videturq; ea opinio plane veri similis, in quantum id affirmat de præmio essentiali, quod respondet operi operantis juxta illud S. Paulini in festis natalibus S. Fœlicis:

*Cœlestem nactus sine sanguine Martyr honorem,
Nam Confessor obit, pœnas non sponte lucratus,
Acceptante Deo fidem pro sanguine mentem
Et infra:*

*Martyrium sine cade placet: passura voluntas
Sufficit, & summa est meriti testatio voti.*

Age

Age igitur Parthenophile mentem novam concipe, testareque millies, ac millies esse te paratissimum & pro nomine Jesu tormenta quælibet sustinere, & compassionis affectu erga eundem crucifixum, matremque tuam doloris gladio perfossam, centies, centiesque emori; placebit Christo generosa resignatio, & Matri tuæ compatiendi desiderium summopere arridebit. Ne tamen omnino sis absque omni sensu doloris, quo amorem tuum dolorosæ Virgini hodie testeris; patienti generosoque animo perfer hodie, totaque vita tua labores sive corporis ii sint, & manuum; sive animæ, intellectus & ingenii, voluntatis aut memoriæ, tum cæteras aëris molestas impressiones, calores nimios, insolentem æstum, sive intensius subinde frigus & hyemem, frequentiores tempestates, auræ foetores, & quidquid demum hisce fere affine est, & agnatum. Erit ea res & Virgini gratissima, & ipsa tibi auxilio accurret, & non mediocre meritum à Domino tuo consequeris. Est tibi autem prorsus standum inpatientem.

tiam.

patientia constanti, ne unquam animum
abjicias, vel despondeas. Equidem so-
lent subinde labores etiã ex necessita-
te, pro amore tamen Christi patienter,
libenterque suscepti, esse dulces; solet
non nimium sub initium urgere vel ca-
lor, vel frigus; nec illico aliæ intempe-
rantis auræ inconstantia patientiam
profligat; ast ubi labor, studiumve
diuturnum, ubi procellarum varia in-
commoda, valetudinis etiam frequen-
tior illapsus; ubi frigus opinione, ex-
spectationeque diutius, & severius; ubi
æstus qua caput, qua agros, qua prata,
lataque cœtera exurit vehementius;
tum demum quasi patientia in furorem
versa, immemor salutis, & finis ultimi,
immemor sanctorum propositorum,
immemor patientissimi Jesu, & doloro-
sæ Virginis, exardescit animus, effun-
ditur in blasphemias, & juramenta;
concipit execrationes, & detestationes;
non jam memor omnia à Dei nutu, &
providentia pendere; sed modo tribue-
re sagis, modo malis dæmonibus, imo
quos dæmonas paulo ante velut autho-
res

res detestabatur, protinus velut auxiliatores pro lue avertendâ invocat. Hocce scelus est execrabile prorsus Parthenophile. Sed quia verecundioris conscientiæ es, mitius tecum agam. Si itaque frigus pateris, recordare patientiæ, ob amorem dolorosæ Virginis susceptæ. Recordare Martyrum quadraginta, qui hyemis tempore frigidissimo nudi sub aperto aëre supra stagnum rigens pernoctare jussi, ut frigore congelati necarentur, inter cœtera unanimi voce hæc loquebantur: *Quadraginta in stadium ingressi sumus, quadraginta item Domine, coronâ donemur. Nihilominus vi frigoris, dolorisque adactus unus, turpiter stationem suam dimisit, fugitque in proximum tepefactum balneum turpis apostata, cujus coronam cœlo delapsam constantior, ultroque se profitens Christianum Janitor initio ethnicus, sine Martyr asportavit. Brev. Rom. 10. Martii.* Si labores urgeant nimii, tuo quidem iudicio, memento Reginæ Martyrum, quæ graviores pertulit, estque solatium, ac umbra in filii
sui

sui honorem, sui que laborantium: ipsius enim, teste Richard. à *S. Lau. lib. 4. Misericordia comparatur nubi, quia pluviâ gratiæ fecundat ad bene operandum. Ut scilicet inertis otio repudiato, pius quisque laborem amplectatur, & fructus vitæ parturiat. Crede mihi Parthenophile, si serium laborem amore tuæ dilectæ libenter perferas, & te solatium ab eadem copiosum recepturum, & non vulgari præmio donandum. Prius docet Vincent. Belvacens. lib. 7. histor. cap. 102. Referens vilam sanctissimam Virginem à quodam senex ex ordine Cisterciensi in sui honorem egregie laborante sudorem Maternis manibus abstergere. Posterior vero habetur apud Henr. Gran. dist. 9. ex 103. Quod cum Monachi dicti religiosissimi Ordinis Cisterciensis in agro messi colligandæ laborarent, & laborando sudorem emitterent, cuidam ex eo ordine Virgo apparuerit, cumque senex, quæ, qualisve esset, interrogaret, in hæc verba refertur, respondisse: *Sum Maria, cujus es & Tu, & domus ista, & omnes, & omnia quæ sunt in domo ista, & in ordine isto:**

isto:

isto : visitavi hodie monachos meos, sudorem-
 que eorum collegi mihi in vase isto, & hic odor
 optimus coram me, & filio meo, digne utique
 remunerandus premio opportuno. Pote-
 ratne Parthenophile, melius laborem
 suorum Virgo efferre, vel commendare?
 poteritne quidquam ad te excitandum
 esse aptius, ut mœstissimæ Matris tuæ
 in honorem strenuè & patienter allabo-
 res? Præclarissimè in rem nostram D.
 Bonaventura in specul. B. V. super verba
 Psal. 122. Sicut oculi ancillæ in manibus
 Domine suæ sic scribit: Ancilla Domine
 (Mariæ) est qualibet anima fidelis, illi devo-
 ta, imo etiam Ecclesia universalis; oculis hu-
 jus ancillæ in manibus Domine suæ semper de-
 bent esse, quia oculi omnium nostrum ad manus
 Mariæ semper debent respicere, ut per manus
 ejus aliquid boni accipiamus, & per manus ejus
 quidquid boni agimus Domino offeramus.
 Labora itaque strenuè Parthenophile,
 sic venies ad Christum, prout ipse te in-
 vitat Matth. 2. Venite ad me omnes, qui la-
 boratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.
 Sic per patientiam venies quoque ad
 Virginem, teste Bonavent. in Psalt. Veni-

te

te ad eam (Matrem dolorosam) qui laboratis, & tribulati estis, & dabit refrigerium animabus vestris. Nullus enim tam magnus labor (inquit umbra Virginea) qui per Virginem levis non fiat, nullus tam vehemens operanti æstus, qui in Maria solamen non inveniat, ac refrigerium. Expertus hoc ipsum Benedictus ab infante Jesu dictus ex sanctissimo Ordine Carmelitarum discalceatorum, qui cum passim se devotissimum Virgini exhiberet, eminebat tamen in hoc, quod, cum esset opificii textrini bene peritus, dum in eo versaretur, identitem repeteret: *Hoc pro infante Jesu; istud pro SS. Matris ejus cultu servit.* Atque sive parum, sive multum laboraret, omnia tamen hoc velut intercalari versu Jesu, & Mariæ offerebat. Exstimula te Parthenophile ad patientiam, eo libentius perferendam quod ipsa serviat mœstissimæ Matri. *Annus Mar. 3. Jan.* Refert S. Gregorius in dial. Quod S. quidam Sutor Deus dedit hâc arte, & labore manuum suarum sibi Virginem devincerit. Laborabat per hebdomadem strenuè, ac insigni

Insigni patientia, ast vero mox ubi Sabbathum, dies doloribus Deiparæ sacer illuxerat, templum S. Petri Romæ repetens, ante ejus portam omne lucrum in pauperes erogavit. Hinc factum, ut Deus cuidam servorum suorum monstraret pulcherrimum in cælo palatium, quod Sancto illi artifici struebatur. Horum è numero, sic patienter pro gloria Virginis laborantium, fuit quoque magnus Dei servus Desiderius ex familia S. Bernardi frater laicus, is cum à teneris Virginem singulari affectu prosequi consuevisset, in sacro eo ordine longius progressus, labores suos Deo, Virgini-que insigni patientia, & constantia consecrabat. Accidit ut ruri pascendis ovibus intentus sub crepusculum vigiliæ assumptionis Dei Matris in cælum, oculis in cælum sublatis Matris suæ triumphum contemplaretur, tantaque animi suavitate, gaudioque perfusus est, ut totam eam noctem, & magnam sequentis diei partem, in ea contemplatione, ac dulcedine exigeret. Nec dubitavit ipsemet Bernardus de tanto dono divinitus

nitus

nitus edoctus, brevi oratiuncula suis
 domesticis publice affirmare, unum è
 fratrum laicorum numero, qui foris in
 villa occuparentur ea nocte tantas è
 cœlo gratias, lumina & solatia perce-
 pisse, quanta vix omnibus domesticis
 obtigissent, quidquid demum sublimi
 contemplatione animo voluissent *An-
 nus Mar. 21. Julij.* Ecce mercedem Par-
 thenophite eorum qui fideliter, patien-
 terque pro gloria Virginis laborant.
 Jam, vero, quam gratum sit Dominæ
 nostræ pro ejus gloria labores animi
 impendere, notius est, quam ut vel ex
 emplo vel declaratione opus sit. Con-
 stat in Alberto Magno, constat in Fran-
 cisco Suarez, constat ex iis quæ affert
 Umberto *lib. 2. de vitis Prædicat. cap. 5.*
 Aliquando visam esse Deiparam coram
 quodam fratre concionante, librum
 apertum tenere. Alias alteri cuidam
 verba salutis in aurem dictare. Additque
 Gerhardus Lemovicensis maximū fru-
 ctum ex tali prædicatione ortum. Con-
 stat demum ex quotidiano usu studiosæ
 juventutis, quæ post Deum suos labores
 à no-

à nemine, vel gratius acceptari, vel felicius adjuvari, quam à Virgine experitur. Porro quod ad cœteras aëris impressiones attinet, quæ non raro permolestæ esse solent, hominemque ad impatientiam provocare, oportet omnino easdem patienti animo perferre, remque totam sic à Deo optimo Maximo ordinatam eidem Numini in acceptis grato, hilarique animo referre. Ut tamen videas Parthenophile, & in his miseriis patienter perlatis, Matris tuæ opem non deesse, unum alterumque subjiciam exemplum. Singulare est quod de magno Patrono meo S. Antonio de Padua traditur in ejus vita; is enim cum Vincentiam aliquando contenderet, nubem sibi imminentem, ingentemque pluviam minitantem conspexit, adversus quam, cum non haberet, quo se defenderet, Rosarium coronæ in modum capiti suo imposuit. Res mira! pluvia toto itinere comitata, ita reliquit intactum, ut ne gutta quidem unica in eum decideret. S. Mariæ Oegniacensi visitanti Deiparæ imaginem
dimi-

dimidio milliari à suis ædibus distitam, Beatissima Virgo duos Angelos comites addidit; cumque pluvia ingrueret, defendebatur umbellâ stellulis distincta, quæ cœlo descendere videbatur. Similia in aliis aëris incommoditatibus à Virgine præstita beneficia, unde rectissime S. Amadæus *hom. 8. de laud. B. V.* sic scribit: *Ex quo cœlos cum filio suo regnatura conscendit, induta decore, induta pariter fortitudine præcinxit se, mirabiles elationes maris solo nutu compefcitura. Mare siquidem præsentis sæculi navigantes, seque plenâ fide invocantes, ab impetu procellæ, & ventorum rabie eruit, eosque secum orantes ad litus felicissimæ patriæ perducit. Quod si vero per miraculum subinde ita illæsos suos filios conservat Maria, ne metue Parthenophile, eandem tibi adfuturam, & ubi conatus fueris, patientiæ gratiam impetraturam primum, dein patientiæ præmio, & laureola feliciter in cœlis coronaturam.*

CAPUT

CAPUT III.

In honorem dolorosæ Virginis recitanda litanie de ejusdem doloribus ; Rosarium 5. dolorum præcipuorum , & quædam annexæ preces plenæ solatiis.

QUOD de omnibus Christi cultoribus, & electis affirmat Christus, eos in mundo pressuram habituros, id enim vero singulari quodam modo electorum omnium primæ competit Mariæ, ut non obscure hæcenus vidisti Parthenophile, ipsius siquidem tota vita molestiis, ærumnis, periculis & afflictionibus referta fuit, ut virtus ejus eximia magis magisque commendaretur, & eo in cælis esset beator, quo graviolem, & frequentiolem in terris crucem pro filio, & cum filio sustinuisset. Ambo sane & filius, & Mater de torrente in via biberunt, & propterea inter, & supra cœlites omnes extulerunt caput, statumque tristissimum, ac luctuosissimum cum longelætissimo regno, & sempiterno gaudio commutârunt. Hæc ante præsentem devotionem præfari libuit

Parthenophile, quibus te excitarem, ut filiale pietatis officium exerceas, flens modo cum flentibus Jesu & Maria, quo aliquando gaudere similiter cum gaudentibus in cælo possis; Non enim stultos, & stupidos, sive ab omni pietatis, & humanitatis sensu alienos, sed clementes, compatiētes, faciles & sui similes amant Jesus & Maria, qui eorum laboribus & doloribus perinde, ac suis indoleant. Et de præmio quidem compassionis infra dicam, nunc in quibus potissimum compatiaris, duobus modis proponam: dolores litaniarum in modum Virginis propositos; tum rosarium perbreve quinque duntaxat decadem, ut si tempus vacet, singula; sin minus unum saltem pietatis exercitium dolorosæ Matri persolvas.

Litaniæ de Dolorosâ Virgine
Maria.

KYrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.
Christi audi nos.

Christe

Christe per Matrem tuam dolorosam exaudi nos.

Pater de cœlis Deus,
Fili Redemptor mundi Deus,
Spiritus Sancte Deus,
S. Trinitas unus Deus.

Per Virginem
dolorosam misc-
rere nobis.

S. MARIA Mater dolorosa.

S. Maria prægnans omni hospitio & ope in Bethlehem exclusa.

S. Maria videns recenter natum filium omnibus aëris injuriis expositum.

Quæ infantulum dierum octo lapideo cultro circumscidi, & primo sanguinem fundere vidisti.

Tristi senis vaticinio doloris gladio perfossa.

Abiens in Ægyptum, ibique cum JESU filio & sponso Josepho plurima aspera perferens.

Dolens ob amissum triduo in templo filium.

Ex captivitate, & morte S. Joannis Præcursoris Domini afflicta.

Ex obitu dilectissimi sponsi Josephi ingemiscens.

Mœrens ob gentis Judaicæ incredulitatem & pervicaciam.

Anxia propter odium, & insidias principum in Jesum.

Gemens & præscia brevi rapiendum filium ad crucem.

Medullitus illacrymans cum filius tibi valediceret,

Sancta MARIA Dolorosa.

Ora pro nobis.

Quæ ingenti mœrore filium triginta
argenteis venditum percepisti.

Quæ eundem solum relictum à disci-
pulis, & à Judæis captum audivisti.

Quæ intimo doloris sensu, toto cor-
pore flagellis lacerum conspexisti.

Quæ Deum filium tuum impio latro-
ni posthaberi cognovisti.

Quæ corde dissecabaris cum clama-
rent Judæi: Crucifige, crucifige.

Quæ regem regum, & Dominum Do-
minantium aculeis & spinis corona-
tum vidisti.

Quæ æterni Patris sapientiam stulti
in modum alba veste illudi conspe-
xisti.

Quæ gementi sub crucis durissimo
onere, sæpiusque prolapso filio tri-
stissima occurristi.

Quæ eundem dilectissimum tuum fi-
lium, inter gemitus cordis, & innu-
meras lacrymas ad montem Calva-
riæ comitata es.

Quæ filium pudicissimum vestibus nu-
dari, & illudi vidisti.

Quæ eundem felle, & aceto potari, &
blasphemari cognovisti.

Quæ inter sanguineas lacrymas filium
tuum cruci affixum clavis, & velut
leprosum ac novissimum virorum,
& percussum à Deo intuita es.

Sancta MARIA Dolorosa.

Ora pro nobis.

Quæ

Quæ tibi Joannem in filium, teque in Matrem Joanni ab agonizante filio dari audivisti.

Doloris gladio faucibus, cum audires à filio Deus meus, ut quid me dereliquisti.

Horrore & dolore plenissima tui dilecti contemplans passionem, & vulnera.

Extremis affecta tormentis, cum animam filii in manus Patris morte transmitti advertisti.

Cujus benedictam animam tum varius doloris gladius pertransivit.

Vulneribus undiq; lividum, & ex sanguine dilectissimi filii corpus de cruce excipiens.

Sanguine ac vulneribus perfossum corpus filii materno gremio excipiens.

Eisdem SS. vulneribus concretum sanguinem sanguineis lacrymis abstergens, eademque mortis dirissimæ signa, summo animi dolore, & reverentia exosculans.

Mœroribus gravis, eundem filium ad sepulchrum comitans.

Instar turturis tristi gemitu per triduum solitaria ingemiscens.

Mater Jesu crucifixi.

Ut in omni tribulatione & angustia nostra nobis succurrere digneris. Te rogamus audi nos.

Ut nos ab omni peccato mortali præservare, & eripere digneris. Te rogamus audi nos.

I 3

Ut

SANCTA MARIA DOLOROSA.

ORA PRO NOBIS.

ORA PRO NOBIS.

Ut animas in igne purgatorio detentas tuis precibus liberare digneris.

Ut morborum molestias in nobis lenire digneris.

Ut in conscientia molestis angustiis, erroribus, scrupulis, & perplexitatibus nos adjuvare digneris.

Ut in hora mortis nostræ nobis tuo patrocinio adesse digneris.

Ut inter mortis angustias materno tuo favore consolari digneris.

Ut animas nostras agoni proximas tuo filio commendare digneris.

Ut jugem Passionis filii memoriam in nobis impetrare, & conservare digneris.

Ut post hanc vitam Jesum benedictum fructum ventris tui nobis propitium monstrare digneris.

Per acerbissimos dolores tuos.

Per crudelissimam passionem filii tui.

Per salutiferam mortem ipsius.

Per sanctissima vulnera ipsius.

Per tristissimam sepulturam ipsius.

Per omnem compassionem Tuam, S. Joannis Evang. S. Magdalena & reliquorum sanctorum, qui passioni filii tui interfuerunt, & condoluerunt.

Mater Dei dolorosa. Te rogamus audi nos.

Agne Dei pro peccatis hominum in monte Calvaria occise. Parce nobis Domine.

Agne Dei pro peccatis nostris vulnerate & crucifixe, Exaudi nos Domine.

Agne

Te rogamus audi nos.

Agne Dei pro peccatis nostris sepulte. Miserere nobis.

Kyrie eleison, Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster.

¶. Tuam ipsius animam pertransibit gladius doloris.

¶. Ut revelentur ex multis cordibus cogitationes.

Oremus.

Interveniat pro nobis Domine JESU Christe nunc, & in hora mortis nostræ apud tuam clementiam B.V. Mater tua, cujus sacratissimam animam in hora passionis tuæ doloris gladius pertransivit. Per Te pie Jesu, qui cum Patre, & S. Spiritu vivis & regnas in sæcula sæculorum.

His litanis cum fervore, & compassionem perlectis, ordieris rosarium, sive potius tertiam partem Rosarii, quod ortum habet à S. Patriarchâ Dominico, illam scilicet, quam dolorosam vocamus. Ita ut in prima quidem decade, ad illa verba: *Benedictus fructus ventris tui Jesus. Subnectas ista: Qui pro nobis in horto sanguinem sudavit, & captus est.*

I 4

Par-

Parthenophile, poteris hujus in decursu decadis varia & illustria meditationis habere argumenta. Ut 1. quod Christus sponte pro te, tuisque peccatis morti se crudelissimæ objecerit. Ut tu ejus causa, & gloriæ amplificandæ studio nullum periculum subterfugas. 2. Cœpit pavere, tædere, & mœstus esse; positus genibus oravit, & factus est ejus sudor sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram. *Lucæ 22.* Ut discas spernere amore Jesu patientis, & compatientis Virginis terrena gaudia, affligere corpus, supersedere vanis tripudiis, attentè, & flexis genibus orare; & si quid etiam sic orans non impetres, non irasci, aut conqueri, nondum enim sanguinem fundis, sicut tuus Jesus. 3. Ut per agoniam Christi roges felicem mortem. Sicut S. Carolus Boromæus dum in imaginem, in qua hæc agonia expressa fuit aspiceret, & in ejus contemplatione fixus detineretur, cum summo suo salutaris, expiravit. *ejus vita.* S. quædam abbatissa erga passionem Domini mirifice affecta, tunc expirasse legitur, & recta in cœlum.

coelum evolâsse, cum hic illi agon præ-
 legeretur. *Justus Pol. 4.* poteris perpen-
 dere dolorem Virginis in Christi com-
 prehensione, quam ei, verisimiliter S.
 Joannes annuntiavit commoranti in Be-
 thania. Fuit enim hic nuncius tanti
 doloris causa, quantum humana mens
 non satis potest percipere. Amittebat
 enim Virgo talem filium, qualis nun-
 quam existit. Unde cum nunquam ex-
 stiterit talis nec Mater, nec filius; ita
 nunquam talis visa est magnitudo dolo-
 ris. Et si plorabat Rachaël filios suos,
 noluitque consolari, eo quod non sint,
 sed capti ab Herode, tu cogita, quid de
 Matre Domini sentiendum.

Ubi in secunda decade deveneris ad
 ea verba: *Benedictus fructus ventris tui Je-
 sus.* Subjunges ista: *Qui pro nobis flagellis
 cæsus est.* Porro in decursu hujus deca-
 dis, varia rursus animo doloris excita-
 menta poteris pertractare. *J.* summam
 ignominiam Christo illatam, cum castis-
 simus, verecundissimusque, filius Vir-
 ginis, coram spurcissimis nebulonibus
 omnino nudus statueretur; quam ille

nuditatem libenter tuus *Jesus Parthenophile* pertulit, tum ut eam tegetet, quam post lapsum *Adamus* advertit; tum ut tibi, tuæque nuditati incuteret verecundiam. 2. Duritiam, & crudelitatem verberum in tenerrimo corpore poteris considerare. Congregavit, inquit *Evangelista Matth. 27.* *Pilatus* universam cohortem, quæ (si historicis credimus) constare solebat sexcentis sexaginta sex militibus, quorum quilibet ictus inflixit, idque lege adactus, ut scribunt aliqui, ne unus altero melior haberetur; aut certe more militari, sicut dum quis gladiis sociorum necandus est, suum singuli ensem vibrent apud quasdam nationes, necesse est. Hinc tantus plagarum, & vulnerum ex ea flagellatione numerus. In *revelat. S. Brigittæ lib. 7. cap. 10.* adeo crudelis describitur, ut per eam costæ tui *Jesu* nudarentur. *S. Vincent. Ferrerius serm. de pass. D.* tot plagas *Jesum* asserit multatum, quot sunt totius corporis ossa, quorum sunt ex medicorum sententia ducenta septuaginta sex; singulis autem

tem

tem ossibus ictus tres impactos fuisse. Bonavent. dicit *de Pass.* Christum quinque millia plagarum, vulnera vero 5676. ex flagellatione suscepisse. S. Gertrudis *lib. 4. divin. instin. cap. 35.* refert fuisse 5400. Joannes Aquilanus *de amara Christi passione* Divo Bernardo revelatum, ait, Dominum Jesum 6066. percussiones accepisse. Quæ quidem sententiæ facile componi possunt, si circumstantiæ temporis, loci, aliæque nonnihil accuratius examinentur. Certum tamen est, ut ut sit, gravissimam fuisse flagellationem, cum Propheta dicat: *supra dorsum meum fabricaverunt, alii legunt, araverunt peccatores. 3.* Quæ mens hic Matri tuæ Virgini, quæ hæc præsens spectabat? uti tradit Aug. *lib. med. cap. ult.* Anselmus *opusc. de pass. Dom.* Et revelationes S. Brigittæ *lib. I. c. 10.* O mœstissima Mater mea (procumbe mecum in genua Parthenophile) quis tibi tum sensus erat, videre filium à tanta carnificum multitudine, nudum, ad columnam alligatum flagellari? O Jesu! O Pater cœlestis! O Mater! O miseran-

dum cor Matris! estne tibi tantum spaci-
 um, ut 5475. vulnera excipias? *revel.*
S. Brigitt. Et tamen excepisti. Doloro-
 sa Virgo duc & me ad Pilati palatium &
 columnam, ut una tecum videam Je-
 sum flagellari, sed amoris dolore ego
 moriar; supervixisti Tu amantissima
 Mater mea, quia gravioribus doloribus
 reservabaris.

Posteaquam in tertia decade perve-
 neris ad verba superius dicta *Benedictus*
fructus &c. subnectes ista: *Qui pro no-*
bis spinis coronatus, & illusus est. In hujus
 vero decadis decursu perpendere pote-
 ris sequentia: J. summam ignominiam
 Christo illatam, hic enim cum esset
 Rex gloriæ, cui omne genu flectendum
 erat in cælo, in terra, & inferis per sum-
 mum ludibrium, quasi stultus, & infam-
 is Regni terreni affectator explodi-
 tur; a lapis cæditur, & arundine, quam
 manibus ejus, sacratis, quibus cæ-
 lum & terram sustentabat, indiderant,
 eisdem rapta, sacro sanctum, & veren-
 dum ac tremendum angelis caput per-
 cutibant. Ut discas & Tu parthino-
 phile

phile acceptas injurias æquo Salvatoris
tui amore subinde animo perferre. 2.
Ingentem dolorem sacratissimi capitis
undique & undique spinarum acutissi-
mis aculeis, digitali longitudine imple-
xis, & invicem contextis perforati,
transibant siquidem spinæ furioso im-
petu impactæ, usque ad ipsa cerebri lo-
culamenta, ita ut sanguis per frontem,
faciem, oculos, vultumque, in quem de-
siderant Angeli conspicere, miserando
prorsus spectaculo deflueret. fuitque
hoc inauditum ante Martyrium tam
dolorosum, ut nisi divinitus sanctissima
Christi humanitas adjuta, & sustentata
fuisset, eo tormento exspirare debuisset.
Vide Parthenophile rursus an sub hoc
spinoso capite te deceat esse membrum
tam delicatum? 3. Intuere mæstissi-
mam Matrem tuam, & cogita, quis do-
lor, quis mæror, quis cruciatus cordis
ejus tunc erat, quando dilectissimum
filium suum horrendo illo spineo du-
meto redimitum, purpura ridicule
indutum, sceptrum arundineum in ma-
nu sua tenentem, ludibriis undique ex-

positum, a lapide cæsum, sputis conspu-
tum, & deformatum cernebat? O Mater
suavissima simul ac dolorosissima fac me
quæso consortem tanti tui doloris;
concede mihi puncturas istas, & acule-
os in corde & mente mea perferentescere!
age Parthenophile, amore Christi & Ma-
tris tuæ dolorosæ potius spineam,
quam auream cum senensi Catharinâ in
hac vita coronam elige.

In quarta decade superioribus verbis
ista subnectes: *qui pro nobis crucem ad
montem calvarie portavit.* considera in-
terim i. obedientissimum Isaac tuum
Salvatore onustum ligno, super quo
immolandus erat, prout poterat ad
montem potrahentem, disce esse Deo
obediens, ejusque in manus resignatus
usque ad mortem. Vide qua alacritate
sæpius prolapsus, crucem tamen resu-
mere conetur, tanquam regium sce-
ptrum, nec in ipsa cruce positus eam re-
liquit, etsi audiret: *descendat de cruce &
credimus illi.* Nunquam tibi crux dese-
renda est Parthenophile, si cum Christo
voles regnare; dic ergo cum Andréâ:
Salve

Salve crux preciosa, jam diu desiderata, &c.
nec sis similis Cyrenæo, qui cogi debuit, ut crucem post Jesum portaret.
2. cogita posteaquam in mutuum conspectum venêre Jesus & Maria, Mater & Filius, & penetra, si potes, colloquia cordis utriusque, quibus se invicem affabantur. M. Tene ego conspicio fili mi IESU, meæ deliciæ, cor meum, Deus meus, & omnia? quis mihi hoc tribuat ut moriar pro te? *Iesus*: dulcissima Mater, venit hora, ut ex hoc mundo vadam ad Patrem, Ecce hic ille tibi prædictus à Simeone gladius animam tuam transverberaturus. Sed recede dilecta mea, tuis enim afflictionibus lancinor, recede columba mea, baptisma habeo baptizari, & vado illud perficere. M. fili mi dulcissime IESU, sine Matrem in amplexu tui tecum commori, quid enim mihi est in cælo, & à te quid volui super terram, Deus IESU cordis mei. *Iesus* si ita lubet Mater mea, montem mecum conscende, offer holocaustum irato Patri, veruntamen dum morientem videris, corque tibi doloris gladio diffindetur,
sine

sine sic nos omnem implere justitiam, post tres dies iterum videbo te, & gaudebit cor tuum, & gaudium nemo tollet à Te. Heu, heu, heu Parthenophile! qualis ecclypsis inter solem Jesum, & lunam Mariam.

In quinta deinde decade reliquis addes ista verba: *Qui pro nobis crucifixus est, & mortuus:* Hic quid potissimum tibi considerandum præscribam nescio; omnia sunt plena mysteriis, sive cogites dolores Virginei corporis Christi; sive quod pro crucifigentibus se oret; sive quod Matri Joannem Iesus in filium donet; sive quod mortuali lectulo depositus aquæ haustulum expetat, nec obtineat, sive innumera alia, quæ pia compassio tibi suggeret, omnia consideratione, & imitatione dignissima, suadeo tamen ut inter cœtera consideres ea verba Joannis *Stabat juxta crucem Iesu Mater ejus:* ubi in extrema desolatione heroicam fortitudinem Virginis deprædicat Evangelista, tibi in exemplum, ut inter adversa quæ libet Jesu & Maria innixus, divina providentia, & volun-

luntate confusus, nunquam despondeas
animum, sed semper stes erectus, me-
mor te tantæ heroinæ non degenerem
filium. O dulcissime Jesu da mihi ut
nullus dies abeat, quin passionem, &
mortem tuam recolam, ejusque præser-
tim in hora mortis particeps efficiar.
O mœstissima Mater impetra mihi, per
dolores filii, & tuam compassionem
quotidie memori, tecum cum cruce li-
benter stare, cum filio tuo crucifigi, &
tecum ac cum eodem æternum vivere.

Sequitur oratio devotissima, quam re-
fert Hortulus animæ impressus Lug-
duni Anno 1516. Kalend. April. &
additur: qui cunque eam triginta
diebus devotè dixerit in honorem
SS. passionis Jesu Christi, & in ho-
norem B. V. quæcunque licita petiê-
rit, impetraturum. qua authoritate
non additur.

SANCTA MARIA perpetua Virgo Vir-
ginum, Mater misericordiæ, Mater
gratiæ, spes omnium desolatorum, con-
solatrix omnium desperantium; per
illum

illum gladium doloris, qui tuam pertransiuit animam, dum unigenitus filius tuus Dominus noster Iesus Christus supplicium mortis pateretur in cruce. Et per illum filialem affectum, quo ipse materno dolori compassus, integerri-
mæ dilectionis suæ Vicario Sancto Iohanni Te providendam commendavit, compatere, condole, consule quæso anxietati, aduersitati, infirmitati, paupertati, solitudini, & qualicunque necessitati meæ. O miseratrix miserorum; O dulcis consolatio afflictorum, ac Mater misericordiarum; desolatorum piissima consolatrix, & in omni necessitate pupillorum prompta adiutrix! Ex audi ergo preces meas, & respice orbitatis meæ, & miseræ lacrymas. Et quia in diversis malis, & angustiis propter peccata mea positus sum, ignoro ad quem fugiam, nisi ad Te Dominam meam dulcissimam Virginem Mariam, genitricem Domini nostri Iesu Christi, conformem, ac consimilem, ac reformatricem humanitatis nostræ. Ergo aures tuæ pietatis sive consuetæ mi-
seri-

fericordiæ tuæ precibus meis benigne accommoda. Per viscera misericordissimi filii tui; per dulcedinem quam tuæ habuit, quando humanum genus amplexatus est, ut deliberaret una cum Patre & Spiritu Sancto carnem pro nostra salute assumere fragilem; & Angelo annunciante, & Spiritu Sancto obumbrante de te piissima Virgo MARIA incarnatus est; & novem mensibus in tuo sanctissimo utero clausus, Deus & homo gestatus est; ac discursis novem mensibus Spiritu Sancto cooperante gloriosam aulam tui virginalis uteri egrediens, non aspernatus est visitare mundum. Per angustiam, quam idem filius tuus Dominus noster Iesus Christus habuit, quando in monte Oliveti Patrem invocavit, ut si fieri posset, transieret ab eo calix passionis suæ. Per trinam orationem ejus: per tristem quoque incessum tuum, quo secuta es eum cum lachrymis ad crudele spectaculum passionis ejus, & mortis. Per probra, sputa, colaphos, irrisiones, falsas accusationes, & judicia injusta; per vestem

vestem sorte, & ludo acquisitam; per
 vincula, & flagella ejus, per trinas la-
 chrymas ejus, per guttas sanguinei su-
 doris ejus, per patientiam, & taciturni-
 tatem illius, per pavorem, & tædium, &
 mœstitiâ cordis ejus. Per verecun-
 diam, quam habuit, quando denudatus
 est in cruce, & coram Te, piissima Vir-
 go Maria, omnique populo perpendit.
 Per regale caput ejus aridine conqual-
 fatum; per spineam coronam ejus; per
 sitim, & gustum aceti cū felle mixti. Per
 lanceam infixam sacratissimo lateri ejus
 per sanguinem, & aquam, quæ de la-
 tere profluxerunt, & misericordiam &
 gratiam super nos abundantes effude-
 runt, per clavos infixos manibus, & pe-
 dibus ejus; per commendationem ejus,
 quâ Patri suam preciosissimam animam
 commendavit; Per dulcissimum spiri-
 tum ejus, quem cum clamore valido,
 clamando Heli Heli Lamafabathani. Et
 inclinato capite emisit spiritum dicens:
 Consumatum est. Per scissuram veli in
 templo, & terræ; per obscurationem
 solis & lunæ; per tremorem terræ; per
 misericordiam ejus factam in latrone;
 per

per crucem, & passionem ejus, per descensionem ejus ad inferos; Per omnes animas, quas adventu visitationis suæ lætificavit; per gaudium, & victoriam, & gloriam resurrectionis ejus; per apparitionem ejus, qua per quatragesima dies post resurrectionem Tibi præelecta Virgo Maria, & Apostolis; cæterisque electis apparuit, per gloriosam ascensionem illius, qua Te Virgine gloriosâ, & ipsis cernentibus in cælum elevatus est. Per gratiam Spiritus Sancti paracleti, quam discipulorum cordibus in lingvis igneis infudit, & per eos in toto orbe terrarum longè lateque diffudit; Per tremendum diem judicii, quo tempore venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. Per omnem compassionem ejus tecum in hoc mundo participantis; per suavitatem osculorum ejus, per ineffabile gaudium, quo assumpta es in conspectum ejusdem filii, ubi gaudes & exultas sine fine; Lætifica cor mecum, & exaudi me in hac petitione mea, pro qua suppliciter exoro, & devote. (*hic profer petitionem tuam*)

Et

Et sicut certus sum, quod ille nihil tibi negans, te honorat; ita sentiam facilius, plenius, celerius, & efficacius tuum sanctissimum adjuvamen & consolamen, sanctissimam suavitatem misericordissimi cordis tui, & sanctissimam filii tui voluntatem timentium se, & delectantium in se, & petitionem cordis eorum, & summam necessitatem meam in his, & in omnibus rebus; pro quibus sanctissimum supplex invoco nomen tuum, & adjuvamen tuum, ut obtineas mihi apud Deum dilectissimum filium tuum in fide catholica, spem firmam, charitatem perfectam; veram cordis contritionem, fontem lacrymarum, sinceram confessionem, dignam ac sanctissimam satisfactionem, diligentemq; custodiam à peccatis, contemptum mundi, dilectionem Dei & proximi, flagella dilectissimi filii tui, in corpore meo immundissimo, veram patientiam ad omnia, quæ pro amore filii tui sunt sustinenda, etiam mortem turpissimam si oportuerit, executionem votorum, perseverantiam in bonis operibus,
mor-

mortificationem propriæ voluntatis, conversationem tibi placentem, felicem obitum, & in extrema hora vitæ meæ pœnitentiam vehementem, bonique sensus integritatem cum loquela Fratrum, & sororum, & omnium benefactorum meorum vivorum, & mortuorum vitam sempiternam, Amen.

Parthenophile, plura ista sunt, quam una forsan die obire possis; non moror, fac quæ potes; cœterum non ægre feras, toties dolorum Christi, & compassionis SS. Matris ejus te meminisse oportere; Res constat ingenti præmio. & ut concludam, scias piissimum virum nomine Sanchez ex ordine S. Francisci non aliud fere cogitare, aut meditari solitum, quam Dei Matris acerbissimos dolores, quos à doloribus filii sui olim capiebat; & ob eandem causam non aliter erat consternatus perpetuo quasi, quam si præsens Virgini dolenti adfuisset. Mercedem tulit ingentem, sæpe enim Consolatrix afflictorum, unâ cum Ioanne Evangelista teste scilicet dolorum Virginis sub cruce stan-

stantis; eundem ingenti cordis solatio
& gaudio invisit. *Ann. Mar. 13. Jan.*
O si vel semel hoc tibi obtingat, quam
amplo munere tuum obsequium erit re-
pensum. Sed ne tibi metuas; indigni
equidem sumus istâ in terris lætitiâ,
erit, cum post dolorum horum piam
memoriam, æternum cum Virgine, in
cœlis lætabimur.

DIES VENERIS.

Stabat autem juxta crucem Jesu
Mater ejus. *Joan. 19.*

CAPUT I.

*Magnitudo dolorum Beatissimæ Virginis
consideratur ex triplici amore erga
IESUM filium suum.*

Non ita rerum imperitus es mi Par-
thenophîle, quin noveris rebus
quibuslibet precium & æstimationem
imponi ab amore, amor scilicet judex
est, & censor valoris, à quo cujusque
rei dignitas dependet; hinc fit ut sæpe
res tantâ arte, ingenioque elaboratas,
à natu.